LIETUVOS BANKO TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO DIREKTORIUS

SPRENDIMAS DĖL X. X. IR *NATIONALE-NEDERLANDEN TOWARZYSTWO UBEZPIESZEŃ NA ŻYCIE SPÓŁKA AKCYJNA* GINČO NAGRINĖJIMO

2025-04-30 Nr. 429-84
Vilnius

Lietuvos bankas gavo X. X. (toliau – pareiškėjas) kreipimąsi, kuriuo prašoma išnagrinėti tarp jo ir *Nationale-Nederlanden Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie Spółka Akcyjna* (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

2012 m. gruodžio 16 d. – 2047 m. gruodžio 16 d. draudimo laikotarpiui tarp pareiškėjo ir *Amplico Life Pierwsze Amerykansko-Polskie Towarzystwo Ubezpieczen na Życie i Reasekuraciji Spolka Akcyjna* filialo, kurio teisės ir pareigos, kylančios iš draudimo sutarčių, buvo perduotos draudikui, buvo sudaryta kaupiamojo gyvybės draudimo sutartis Nr. (*duomenys neskelbtini*), kuria taip pat buvo apdrausta kritinių ligų draudimo rizika (toliau – Draudimo sutartis Nr. (*duomenys neskelbtini*). 2012 m. gruodžio 10 d. – 2052 m. gruodžio 10 d. draudimo laikotarpiui taip pat buvo sudaryta individualaus terminuoto gyvybės draudimo sutartis Nr. (*duomenys neskelbtini*), kuria buvo apdraustos mirties dėl nelaimingo atsitikimo; nuolatinio darbingumo praradimo dėl nelaimingų atsitikimų, kaulų lūžių ir nudegimų; sutuoktinio mirties dėl nelaimingo atsitikimo; sutuoktinio nuolatinio darbingumo praradimo dėl nelaimingų atsitikimų; sutuoktinio kaulų lūžių ir nudegimų; vaiko nuolatinio darbingumo praradimo dėl nelaimingų atsitikimų; vaiko kaulų lūžių ir nudegimų draudimo rizikos (toliau – Draudimo sutartys).

Pareiškėjas 2024 m. spalio 17 d. gavo draudiko pranešimą, kad nuo 2024 m. gruodžio 10 d. yra nutraukiama Draudimo sutartis Nr. (*duomenys neskelbtini*) ir kad nuo 2024 m. gruodžio 16 d. yra nutraukiama Draudimo sutartis Nr. (*duomenys neskelbtini*). Draudiko pranešime apie Draudimo sutarčių nutraukimą nurodytas sutarčių nutraukimo pagrindas – Lenkijos kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu įstatymo (toliau - Įstatymas) 41 straipsnio 1 dalies 4 punktas. Minėtoje Įstatymo nuostatoje yra įtvirtinta, kad verslo santykiai (šiuo atveju Draudimo sutartys) yra nutraukiami, kai įpareigotoji įstaiga (šiuo atveju draudikas) negali taikyti vienos iš Įstatymo 34 straipsnio 1 dalyje nurodytų finansinių saugumo priemonių.

Pareiškėjas, nesutikdamas su draudiko sprendimu nutraukti Draudimo sutartis, draudikui 2024 m. gruodžio 8 d. raštu adresuotoje pretenzijoje nurodė, kad, remiantis Draudimo sutartims taikomomis Bendrosiomis draudimo sutarties sąlygomis, Draudimo sutartys turi būti sudaromos ir vykdomos, vadovaujantis Lietuvos Respublikos įstatymais. Kadangi draudiko 2024 m. spalio 17 d. rašte buvo nurodyta dalis Įstatymo nuostatų, todėl, pareiškėjo teigimu, Įstatymo taikymas neatitinka Draudimo sutarties sąlygų dėl minėtoms sutartims taikytinos Lietuvos Respublikos teisės.

Pareiškėjas pretenzijoje draudikui nurodė, kad draudiko 2024 m. gruodžio 8 d. rašte buvo pateiktos tik Įstatymo ištraukos, nematydamas viso Įstatymo teksto, pareiškėjas neturėjo galimybės įvertinti, kokia apimtimi pareiškėjui, kaip draudimo sutartinių teisinių santykių dalyviui, yra taikomos Įstatymo nuostatos. Be to, vadovaujantis Įstatymo nuostatomis, 2024 m. rugsėjo 26 d. informaciniu pranešimu pareiškėjo buvo prašoma pateikti asmens dokumento kopiją, kuri, pareiškėjo teigimu, draudikui buvo pateikta 2024 m. spalio 16 d. elektroniniu paštu.

Pareiškėjo teigimu, po to, kai prašomi duomenys (asmens dokumento kopijos) buvo pateikti, nebuvo prašoma patikslinti informaciją, užpildyti klausimynus ar suteikti kitus duomenis. Pareiškėjas pabrėžė, kad jis Draudimo sutarčių sudarymo metu ir iki 2024 m. lapkričio 14 d. (*duomenys neskelbtini*). Pareiškėjas nurodė, kad jo „(*duomenys neskelbtini*)“. Pareiškėjas

teigė, kad kompetentingos institucijos nebuvo pateikusios jokių pastabų dėl „deklaracijoje pateiktos informacijos“ teisingumo.

Pareiškėjas pretenzijoje draudikui nurodė, kad jam nebuvo nurodytas tinkamas ir motyvuotas Draudimo sutarčių nutraukimo pagrindas, todėl draudikui yra keliamas reikalavimas Draudimo sutartis laikyti galiojančiomis. Jeigu Draudimo sutartys turėtų būti nutrauktos, pareiškėjas su tuo sutiktų, jei draudikas jam grąžintų visas pagal Draudimo sutartis sumokėtas draudimo įmokas ir 5 procentų metines palūkanas už sumokėtas metines įmokas, taip pat sumokėtų „sumą, lygią prievolėms, kylančioms pagal Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymą, jei gyvybės draudimo sutartis yra nutraukiama anksčiau nei numatytas sutarties galiojimo laikotarpis“.

Draudikas, nesutikdamas su pareiškėjo pretenzijoje nurodytomis aplinkybėmis ir keliamais reikalavimais, 2024 m. gruodžio 20 d. raštu pateiktame atsakyme į pareiškėjo pretenziją nurodė, kad draudikui yra taikomos Įstatymo nuostatos, nes draudikas yra Lenkijoje veiklą vykdanti draudimo įmonė. Draudikas pabrėžė, kad Draudimo sutarčių nutraukimo pagrindas yra Įstatymo 34 straipsnio 1 dalies 3 punkto ir Įstatymo 34 straipsnio 1 dalies 4 a punkto nuostatų vykdymas.

Pareiškėjas, nesutikdamas su draudiko atsakymu į pretenziją, kreipimesi į Lietuvos banką pakartojo pretenzijoje draudikui nurodytas aplinkybes ir keliamus reikalavimus. Pareiškėjas papildomai nurodė, kad nors draudikas pareiškėją buvo informavęs apie Draudimo sutarčių nutraukimą, tačiau už Draudimo sutarties Nr. (*duomenys neskelbtini*) draudimo laikotarpiu nuo 2024 m. gruodžio 10 d. iki 2025 m. gruodžio 10 d. galiojimą ir Draudimo sutarties Nr. (*duomenys neskelbtini*) laikotarpiu nuo 2024 m. gruodžio 16 d. iki 2025 m. gruodžio 16 d. galiojimą buvo prašoma sumokėti draudimo įmokas, jos pareiškėjo sutuoktinės buvo sumokėtos. Todėl pareiškėjas kreipimesi į Lietuvos banką nurodė, kad neturi galimybės įvertinti, ar jam pagal Draudimo sutartis yra teikiama draudimo apsauga.

Draudikas atsiliepime į pareiškėjo kreipimąsi nurodė, kad ginčo nagrinėjimo metu nepagrįstai reikalaujamos sumokėti draudimo įmokos už nutrauktas Draudimo sutartis pareiškėjui 2025 m. sausio 25 d. buvo grąžintos į banko sąskaitą, iš kurios jos buvo sumokėtos. Draudikas pabrėžė, kad Draudimo sutartys buvo nutrauktos, vadovaujantis draudikui taikomomis Įstatymo nuostatomis, už „kovą su pinigų plovimu ir terorizmo finansavimu sistemoje“ atsakingos institucijos parengtais Įstatymo taikymo išaiškinimais ir praktikos apibendrinimais, draudiko vidaus procedūromis, sutampančiomis su nurodytais išaiškinimais, ir kitų kompetentingų institucijų draudikui taikomomis rekomendacijomis dėl Įstatymo nuostatų tinkamo įgyvendinimo.

Draudikas 2025 m. balandžio 7 d. pateiktuose papildomuose paaiškinimuose dėl ginčo aplinkybių nurodė, kad jo sprendimas nutraukti Draudimo sutartis yra pagrįstas vadovaujantis rizika grindžiamu požiūriu taikomomis draudiko vidaus procedūromis, taip pat kad jis buvo priimtas atlikus viešai prieinamos informacijos apie (*duomenys neskelbtini*), analizę bei aplinkybių dėl Įstatyme nustatytų finansinių saugumo priemonių taikymo vertinimą.

Draudikas pabrėžė, kad jis Įstatymo 54 straipsnio pagrindu yra įpareigotas laikytis konfidencialumo reikalavimo, todėl negali pateikti konkrečių įrodymų ir detalių paaiškinimų dėl jo atliktos pareiškėjo sudaromų sandorių analizės, taip pat pateikti konkrečių faktinių duomenų, kurių pagrindu buvo priimtas draudiko sprendimas, kad su pareiškėju susijusi pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizika draudikui yra nepriimtina. Be to, draudikas nurodė, kad jo sprendimas nutraukti su pareiškėju sudarytas Draudimo sutartis atitinka Įstatymo taikymo praktiką, taip pat tarptautinę gerąją praktiką, kad šis sprendimas buvo priimtas, atsižvelgiant į draudiko atliktą nuoseklų pareiškėjo keliamos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos lygio visu Draudimo sutarčių galiojimo laikotarpiu vertinimą.

Draudikas taip pat pabrėžė, kad, nutraukus Draudimo sutartį Nr. (*duomenys neskelbtini*), pareiškėjui turi būti išmokėta išperkamoji suma. Pareiškėjui adresuotame 2024 m. spalio 17 d. rašte buvo prašoma užpildyti kartu su šiuo raštu pareiškėjui pateikto prašymo išmokėti išperkamąją sumą formą, nurodant banko sąskaitos, į kurią galėtų būti pervesta pagal Draudimo sutarties Nr. (*duomenys neskelbtini*) sąlygas apskaičiuota išperkamoji suma, duomenis, tačiau iki atsiliepimo į pareiškėjo prašymą nagrinėti vartojimo ginčą pateikimo minėti duomenys draudiko nebuvo gauti. Draudikas pabrėžė, kad išperkamoji suma pagal Draudimo sutartį Nr. (*duomenys neskelbtini*) bus išmokėta pareiškėjui draudikui pateikus prašomus duomenis. Draudikas nurodė, kad jis neturi pagrindo tenkinti pareiškėjo reikalavimo dėl kitų sumų (nuostolių) atlyginimo, nes Draudimo sutartys buvo nutrauktos teisėtai.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 44 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Vartotojas ir finansų rinkos dalyvis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų arba atsikirtimų pagrindu, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka ginčo šalių pateiktų įrodymų vertinimą ir jo pagrindu priima sprendimą.

Atsižvelgiant į ginčo šalių nurodytas aplinkybes ir pateiktus įrodymus, darytina išvada, kad šalių ginčas kyla dėl Draudimo sutarčių nutraukimo teisėtumo, draudikui pritaikius ne Lietuvos Respublikos teisės aktus, o Įstatymą, taip pat dėl pareiškėjo reikalaujamų nuostolių atlyginimo, pareiškėjo teigimu, draudikui pažeidus Draudimo sutarčių sąlygas.

Siekiant išnagrinėti tarp pareiškėjo ir draudiko kilusį ginčą, būtina įvertinti: 1) Įstatymo, nutraukiant Draudimo sutartis, taikymo teisėtumą ir 2) pareiškėjo reikalavimo atlyginti jo nurodytus nuostolius, kylant draudiko sutartinei civilinei atsakomybei, pagrįstumą.

1. Dėl Įstatymo, nutraukiant Draudimo sutartis, taikymo teisėtumo

1.1. Dėl Įstatymo normų tiesioginio taikymo

Pareiškėjas, draudikui keldamas reikalavimą palikti Draudimo sutartis galiojančias, rėmėsi Draudimo sutartims taikomomis Bendrosiomis draudimo sąlygomis Nr. I1-04/12[1] (toliau – Bendrosios sąlygos), kurių 7 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad, be kitų minėtame straipsnyje nurodytų sutarties galiojimo pabaigos pagrindų, draudimo sutartis gali būti nutraukta ir kitais įstatyme nustatytais pagrindais. Bendrųjų sąlygų 27 straipsnyje nustatyta, kad sutarčiai taikomi Lietuvos Respublikoje galiojantys įstatymai.

Pareiškėjas, remdamasis Bendrųjų sąlygų 4 ir 27 straipsniuose įtvirtintų Draudimo sutarčių standartinių sąlygų sisteminiu aiškinimu, iš esmės nurodė, kad Draudimo sutartys galėjo būti nutrauktos tik vadovaujantis Lietuvos Respublikoje galiojančiuose įstatymuose nustatytais pagrindais.

Vertinant pareiškėjo nurodytas aplinkybes ir draudiko sprendimą Draudimo sutartis nutraukti vadovaujantis Įstatymo nuostatomis, pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 1.11 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad Lietuvos Respublikos ar kitos valstybės, su kuria ginčas labiausiai susijęs, imperatyvios teisės normos taikomos nepaisant to, kad šalys savo susitarimu yra pasirinkusios kitokią užsienio teisę. CK 1.11 straipsnio 2 dalyje įtvirtintos tiesioginio kitos valstybės[2] imperatyviųjų teisės normų taikymo nuostatos, neatsižvelgiant į tai, kad šalys savo susitarimu yra pasirinkusios kitos valstybės teisę. Tokių materialinių normų imperatyvumas (įsakmumas) pasireiškia jų tiesioginio taikytinumo privalomumu, t. y. jos yra imperatyvios taikytinos teisės požiūriu.

CK 1.11 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad, sprendžiant, ar tam tikros užsienio teisės normos yra pripažintinos tiesioginio taikymo normomis, yra būtina įvertinti šių normų prigimtį, tikslus bei jų taikymo ar netaikymo pasekmes. Tokio pobūdžio normos dėl savo reguliavimo objekto ir tikslo didesnės svarbos turi būti privalomai taikomos, neatsižvelgiant į sutarties šalių sutartą sutarčiai taikytiną teisę.

Įstatymo 2 straipsnio 1 dalies 8 punkte nustatyta, kad šio įstatymo normos, reglamentuojančios pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo prevencijos priemonių taikymą ir nustatančios už šių priemonių įgyvendinimą atsakingas institucijas, taikomos Lenkijos Respublikos teritorijoje įsteigtoms arba veiklą per kitų valstybių draudimo įmonių filialus vykdančioms draudimo įmonėms. Todėl pats Įstatymas apibrėžia šio Įstatymo normų tiesioginį taikymą, kuris grindžiamas Įstatymo taikymą erdvės atžvilgiu apibrėžiančiomis normomis.

Atsižvelgiant į Įstatymo tikslą ir prigimtį, pažymėtina, kad Įstatymo normų tiesioginis taikymas (nepaisant sutarties šalių nustatytai sutarčiai taikytinos teisės) yra susijęs su Įstatymo

[1] 2012 m. gruodžio 3 d. Bendrųjų sąlygų redakcija.
[2] Su kuria labiausiai susijęs šalių ginčas.

nuostatų ypatinga svarba jo reguliuojamų teisinių santykių atžvilgiu[3]. Su pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo prevencija susijusius teisinius santykius reglamentuoja Europos Sąjungos teisė,[4] įgyvendinamų Europos Sąjungos teisės aktų nuostatos buvo perkeltos tiek į Įstatymą, tiek į Lietuvos Respublikoje analogiškus teisinius santykius reglamentuojančius teisės aktus[5].

Įstatymo tiesioginio taikymo tikslą pagrindžia jo reikšmė Europos Sąjungos valstybių teisės sistemoje. 2015 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2015/849 dėl finansų sistemos naudojimo pinigų plovimui ar teroristų finansavimui prevencijos, kuria iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 648/2012 ir panaikinama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/60/EB bei Komisijos direktyva 2006/70/EB (toliau – Direktyva) nustatyta, kad neteisėtų pinigų srautai gali pakenkti finansų sektoriaus vientisumui, stabilumui bei reputacijai ir kelia grėsmę Europos Sąjungos vidaus rinkai bei tarptautiniam vystymuisi.

Direktyvoje pabrėžiama, kad pinigų plovimas, teroristų finansavimas ir organizuotas nusikalstamumas tebėra didelės problemos, kurias reikėtų spręsti Europos Sąjungos lygiu. Pinigų plovimas ir teroristų finansavimas yra tarptautinės problemos, pastangos kovoti su jomis turėtų būti visuotinės. Europos Sąjungos valstybės narės pripažįsta, kad kova su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu yra svarbus viešasis interesas.

Įstatymo normos tarnauja Europos Sąjungoje pripažintam viešajam interesui, siekiant užtikrinti finansų sektoriaus vientisumą, stabilumą bei užkirsti kelią neteisėtų pinigų srautų keliamai grėsmei Europos Sąjungos vidaus rinkai bei tarptautiniam vystymuisi. Atsižvelgiant į tai, į Įstatymo normų prigimtį, jų suderinamumą su Europos Sąjungos teisės aktais[6] bei Įstatymu siekiamus tikslus bei jo netaikymo neigiamas teisines pasekmes, pažymėtina, kad Įstatymo normose nustatyti tikslai yra tokie svarbūs, kad jas įtvirtinusi Europos Sąjungos valstybių teisės sistema negali leisti draudikui netaikyti šių normų, pažeidžiant su pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo prevencija susijusius reikšmingus tikslus ir viešąjį tokių normų taikymo interesą.

2008 m. birželio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) dėl sutartinėms prievolėms taikytinos teisės (Roma I) (toliau – Reglamentas Roma I) 3 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad kai ginčo situacijai svarbūs elementai pasirinkimo metu yra kitoje valstybėje nei ta, kurios teisė pasirinkta, šalių pasirinkimas neturi kliudyti taikyti tos kitos valstybės teisės nuostatų, nuo kurių negali būti nukrypstama sutartimi. Reglamentas Roma I įtvirtina tiesioginio kitos valstybės teisės normų taikymo, atsižvelgiant į šių normų reikšmingumą, tikslus ir galimas netaikymo pasekmes, nuostatas.

Reglamento Roma I 12 straipsnyje nustatyta, kad sutarčiai taikytina teisė, be kitų šiame straipsnyje nurodytų pagrindų, yra taikoma sutarties vykdymui, prievolių pasibaigimui bei sutarties negaliojimo pasekmėms. Remiantis Reglamento Roma I 3 straipsnio 3 dalies ir 12 straipsnio nuostatomis, darytina išvada, kad tiesiogiai taikytinos kitos valstybės teisės normos (kurios nesutampa su sutarties šalių pasirinkta taikytina teise) yra taikomos ir vertinant sutarties nutraukimo taikymo pagrindus.

Reglamento Roma I nuostatos iš esmės sutampa su CK 1.37 straipsnio, reglamentuojančio sutartinėms prievolėms taikytiną teisę, nuostatomis. CK 1.37 straipsnio 3 dalyje įtvirtinta, kad šalių susitarimas taikyti pasirinktą teisę nėra pagrindas atsisakyti taikyti kitos valstybės imperatyvias teisės normas, kurių šalys savo susitarimu negali pakeisti ar jų atsisakyti.

Remiantis nurodytu teisiniu reglamentavimu, įtvirtinančiu nuostatas dėl taikytinos teisės požiūriu imperatyvių normų tiesioginio taikymo, darytina išvada, kad draudikas pagrįstai, priimdamas sprendimą nutraukti Draudimo sutartis, rėmėsi ne Lietuvos Respublikoje galiojančių įstatymų, o Įstatymo nuostatomis.

---

[3] T. y. reguliuojamų pinigų plovimo ir (ar) terorizmo finansavimo prevencijos teisinių santykių, atspindinčių viešąjį interesą, atžvilgiu.

[4] 2015 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2015/849 dėl finansų sistemos naudojimo pinigų plovimui ar teroristų finansavimui prevencijos, kuria iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 68/2012 ir panaikinama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/60/EB bei Komisijos direktyva 2006/70/EB; 2024 m. gegužės 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1624 dėl finansų sistemos naudojimo pinigų plovimui ar teroristų finansavimui prevencijos.

[5] Lietuvos Respublikos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymas.

[6] įskaitant Lietuvos Respublikoje galiojančius analogiškus teisinius santykius reglamentuojančius teisės aktus.

1.2. Dėl Įstatymo nuostatų, kuriomis grindžiamas draudiko sprendimas nutraukti Draudimo sutartis, taikymo

Vertinant draudiko taikomas Įstatymo nuostatas, kuriomis grindžiamas jo sprendimas nutraukti su pareiškėju sudarytas Draudimo sutartis, pažymėtina, kad draudikas savo sprendimą grindė Įstatymo 34 straipsnio 1 dalies 3 ir 4 punktais. Minėtose Įstatymo normose įtvirtinta, kad draudimo įmonės, kaip įpareigotosios įstaigos, kurios privalo laikytis Įstatyme nustatytų kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu taisyklių ir procedūrų[7], savo veikloje turi taikyti finansinio saugumo priemones, į kurias patenka kliento verslo santykių įvertinimas ir prireikus informacijos apie jų tikslą ir numatomą pobūdį gavimas; nuolatinė kliento verslo santykių stebėsena, įskaitant verslo santykių metu atliekamą sandorių analizę, siekiant užtikrinti, kad sandoriai atitiktų įpareigotosios įstaigos žinias apie klientą, kliento verslo pobūdį bei apimtį ir atitiktų su tuo klientu susijusią pinigų plovimo ir terorizmo finansavimo riziką.

Įstatymo 33 straipsnio 2 dalis įtvirtina draudiko pareigą nustatyti su verslo santykiais susijusią pinigų plovimo ir teroristų finansavimo riziką ir įvertinti nustatytos rizikos lygį. Remiantis Įstatymo 36 straipsnio 2 dalies nuostatomis, draudikui kyla pareiga taikyti finansinio saugumo priemones klientams, su kuriais jis yra užmezgęs verslo santykius, atsižvelgiant į nustatytą pinigų plovimo ir teroristų finansavimo riziką, ypač jei pasikeitė anksčiau nustatytas verslo santykių pobūdis ar aplinkybės.

Įstatymo 41 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad jeigu įpareigotoji įstaiga negali taikyti vienos iš 34 straipsnyje nurodytų finansinių saugumo priemonių, ji turi nutraukti verslo santykius. Iš esmės su Įstatymo nuostatomis, kuriomis draudikas grindė savo sprendimą nutraukti Draudimo sutartis, sutampančios nuostatos yra įtvirtintos 2024 m. gegužės 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2024/1624 dėl finansų sistemos naudojimo pinigų plovimui ar teroristų finansavimui prevencijos (toliau – Reglamentas) 20 ir 26 straipsniuose bei Direktyvos 13 straipsnyje.

Remdamasis Įstatymo 46 straipsnio nuostatomis, draudikas pabrėžė, kad jis privalo taikyti sustiprintas finansinio saugumo priemones (*duomenys neskelbtini*) ir turi vykdyti nuolatinę tokio pobūdžio kliento sandorių ir informacijos apie klientą stebėseną, kiek tai įmanoma esant draudimo santykiams. Sustiprintos ir nuolatinės verslo santykių stebėsenos reikalavimai politikoje dalyvaujančių asmenų atžvilgiu yra įtvirtinti Reglamento 42 straipsnio 1 dalies c punkte ir Direktyvos 20 straipsnyje[8].

Nagrinėjamu atveju nėra šalių ginčo, kad sudarant Draudimo sutartis ir jų galiojimo metu[9] pareiškėjas (*duomenys neskelbtini*). Nurodytas aplinkybes patvirtino ir pats pareiškėjas Lietuvos bankui pateiktame prašyme nagrinėti vartojimo ginčą. Remiantis pirmiau nurodytu teisiniu reglamentavimu, pagrįstomis pripažintinos draudiko nurodytos aplinkybės, kad jam kilo teisės aktuose nustatyta pareiga atlikti sustiprintą su pareiškėju sudarytų verslo santykių ir šių santykių metu pareiškėjo sudaromų sandorių stebėseną, gavus duomenis apie galimą pareiškėjo keliamos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos lygio pasikeitimą, taikyti Įstatymo 34 straipsnyje nurodytas finansinio saugumo priemones bei vertinti, ar pasikeitusi pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizika draudikui yra priimtina.

Remdamasis jam, kaip Įstatyme nustatytus reikalavimus privalančiai vykdyti įpareigotajai įstaigai, taikomu teisiniu reglamentavimu ir šio reglamentavimo taikymo ir aiškinimo praktikos apibendrinimais, draudikas pabrėžė, kad nagrinėjamu atveju Draudimo sutarčių su pareiškėju nutraukimui svarbia aplinkybe yra pripažintini duomenys, jog pareiškėjas (*duomenys neskelbtini*).

Draudikas vadovavosi duomenimis apie (*duomenys neskelbtini*), taip pat kitais viešai skelbiamais duomenimis, kurie, draudiko vertinimu, yra reikšmingi sprendimui apie Draudimo sutarčių galiojimo metu pasikeitusią pareiškėjo keliamą pinigų plovimo ir teroristų finansavimo riziką ir jos priimtinumą draudikui priimti.

Siekdamas pagrįsti, kad draudimo įmonėje gauta tokio pobūdžio viešai skelbiama informacija yra pagrindas atlikti kliento (šiuo atveju pareiškėjo) išsamią ir sustiprintą verslo santykiuose sudaromų sandorių analizę ir taikyti finansinio saugumo priemones, draudikas

[7] Įstatymo 2 straipsnio 1 dalies 8 punktas.

[8] Pažymėtina, kad (*duomenys neskelbtini*).“

[9] Įskaitant ir terminą, kada draudikas pareiškėjui pateikė pranešimą apie Draudimo sutarčių nutraukimą Įstatymo pagrindu.

rėmėsi Lenkijos Respublikos Generalinio finansinės informacijos inspektoriaus (toliau – Inspektorius), kuris atlieka pagrindinį vaidmenį kovos su pinigų plovimu ir terorizmo finansavimu sistemoje, teisinio reglamentavimo taikymo praktikos išaiškinimais. Minėti išaiškinimai yra pateikti Inspektoriaus pranešime Nr. 45 „Dėl įpareigotųjų įstaigų gaunamos informacijos apie klientus vertinimo ir veiksmų, kai neįmanoma taikyti finansinio saugumo priemonių" (toliau – Pranešimas Nr. 45) ir Pranešime Nr. 31 „Dėl įpareigotųjų įstaigų veiksmų, kurių jos turi imtis, kai klientas vykdo sandorius, neatitinkančius šios įstaigos turimų žinių apie klientą, jo veiklos rūšį ir apimtį" (toliau – Pranešimas Nr. 31).

Draudikas nurodė, kad Inspektoriaus įpareigotosioms įstaigoms (taip pat ir draudikui) parengtos Įstatymo nuostatų aiškinimo ir taikymo praktikos apibendrinimo gairės joms yra privalomos ir Inspektoriaus parengtose gairėse nurodyti Įstatymo tinkamo vykdymo reikalavimai šių įstaigų turi būti taikomi nedelsiant, nes Pranešime Nr. 45 įtvirtintų įpareigojimų netaikymas yra pagrindas įpareigotajai įstaigai taikyti teisės aktuose nustatytas kontrolės priemones[10].

Draudikas taip pat pabrėžė, kad jo sprendimas Įstatymo 41 straipsnio pagrindu nutraukti su pareiškėju sudarytas Draudimo sutartis atitinka draudiko 2024 m. birželio 21 d. gautas privalomas ir individualias Lenkijos finansų priežiūros institucijos rekomendacijas dėl tinkamo pasirinktų Įstatymo nuostatų taikymo, įskaitant finansinio saugumo priemonių vykdymą ir elgesį tais atvejais, kai neįmanoma taikyti finansinio saugumo priemonių (toliau – Rekomendacijos). Rekomendacijose nurodoma, kad Įstatymo 41 straipsnio nuostata jokiu būdu neatleidžia draudimo bendrovių nuo pareigos nutraukti verslo santykius, jei nėra galimybės taikyti finansinio saugumo priemonių.

Pranešime Nr. 45 pateiktuose Įstatymo 34 ir 41 straipsnių taikymo praktikos apibendrinimo išaiškinimuose pabrėžiama, kad įpareigotosios įstaigos gauta informacija apie (*duomenys neskelbtini*), yra vertintina kaip informacija, būtina pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikai įvertinti[11].

Inspektorius Pranešime Nr. 45 pateiktuose teisinio reglamentavimo praktikos apibendrinimuose nurodė, kad įpareigotoji įstaiga turi išsamiai įvertinti gautą informaciją, reikšmingą nustatyti, ar nepasikeitė kliento pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizika, ir, nustačiusi minėtos rizikos pasikeitimą, turi taikyti finansinio saugumo priemones platesne apimtimi. Pranešime Nr. 45 nurodyta, kad, įpareigotajai įstaigai neturint galimybės tinkamai taikyti bent vienos iš finansinio saugumo priemonių, yra taikytinos Įstatymo 41 straipsnyje nurodytos priemonės (įskaitant ir verslo santykių nutraukimą).

Pranešime Nr. 31 taip pat akcentuojama įpareigotosios įstaigos pareiga taikyti finansinio saugumo priemones klientams, su kuriais jas sieja verslo santykiai, ypač kai pasikeičia anksčiau nustatytas verslo santykių pobūdis ar aplinkybės. Pagal Įstatymo 33 straipsnio 4 dalį, įpareigotosios įstaigos taiko tokio masto ir intensyvumo finansinio saugumo priemones, kad būtų atsižvelgta į nustatytą pinigų plovimo ir teroristų finansavimo riziką, susijusią su verslo santykiais arba atsitiktiniu sandoriu, ir jos įvertinimą.

Inspektorius parengtame Pranešime Nr. 45 pabrėžė, kad įpareigotoji institucija informaciją, reikšmingą kliento keliamai su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu susijusiai rizikai įvertinti, gali gauti ne tik iš kliento, tačiau ir iš „viešų duomenų bazių, atvirų informacijos šaltinių. Po įpareigotosios įstaigos gautos informacijos visada turėtų būti atliekamas išsamios ir daugiafaktorinės analizės etapas ir šios analizės rezultatų sugretinimas su nustatytu kliento profiliu ir turimomis žiniomis apie klientą." Jeigu kliento atliktų sandorių pagrįstumo nėra galimybės įvertinti, nes jie „buvo sudaryti neįprastu būdu arba neturint teisinio pagrindo", remiantis Inspektoriaus pateiktais teisinio reglamentavimo taikymo praktikos apibendrinimais, Įstatymo 34 straipsnyje nurodytos finansinio saugumo priemonės įpareigotosios institucijos negali būti taikomos.

Draudikas atsiliepime į pareiškėjo kreipimąsi nurodė, kad „informacija apie (*duomenys neskelbtini*), kurie gali sudaryti pinigų plovimo pagrindą, yra pagrindas išsamiai kliento analizei, kuri yra draudimo bendrovės vidaus procedūrų dalis. Draudimo sektoriaus subjektas (*duomenys neskelbtini*) neturi prašomosios prieigos prie kliento banko sąskaitų istorijos, pajamų šaltinių ar išsamios informacijos apie finansines operacijas, nesusijusias su draudimo santykiais. Taip pat draudikas pabrėžė, kad jis nėra kompetentingas vertinti informacijos apie pareiškėjo lėšų ar turto

[10] Kurias taiko Įstatymo 130 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodyti subjektai.
[11] (*duomenys neskelbtini*).

kilmę patikimumo bei savarankiškai patikrinti faktinio įmokos kilmės šaltinio ar įvertinti galimų kliento (*duomenys neskelbtini*) procesu."

Remdamasis nurodytomis aplinkybėmis, draudikas pabrėžė, kad jis, vadovaudamasis draudimo įmonėje taikomomis vidinėmis procedūromis, atitinkančiomis Pranešime Nr. 45 pateiktus išaiškinimus, priėmė sprendimą, kad pareiškėjo keliama pinigų plovimo ir terorizmo finansavimo rizika draudikui yra nepriimtina ir dėl šios priežasties su pareiškėju sudarytos Draudimo sutartys turi būti nutrauktos.

Draudikas nurodė, kad jo taikomos vidinės procedūros, skirtos kliento keliamai pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikai įvertinti, yra ne tik parengtos pagal Inspektoriaus išaiškinimus ir yra suderintos su Pranešime Nr. 45 nurodytais reikalavimais, „informacijos apie klientus, (*duomenys neskelbtini*), identifikavimas per žiniasklaidos šaltinius atitinka tarptautinę gerąją praktiką, įtvirtintą Finansinių veiksmų darbo grupės organizacijos 12 ir 22 rekomendacijose. Šios gairės pabrėžia, kad (*duomenys neskelbtini*), galinčių lemti pinigų plovimo veiką.[12]"

Draudikas pabrėžė, kad sprendimas nutraukti su pareiškėju sudarytas Draudimo sutartis buvo priimtas ne vien tik remiantis iš viešai skelbiamos informacijos gautais duomenimis, kad pareiškėjas (*duomenys neskelbtini*), tačiau individualiai įvertinus situaciją ir atsižvelgiant į draudikui keliamus reikalavimus taikyti sustiprintas finansinio saugumo priemones (*duomenys neskelbtini*).

Draudikas taip pat nurodė, kad „kiekviena situacija, susijusi su draudimo sutartimi, vertinama individualiai, atsižvelgiant į turimą informaciją apie konkretų klientą". Draudikas pabrėžė, kad netaiko automatizuoto sutartinių santykių nutraukimo proceso vien remdamasis žiniasklaidos šaltiniuose pasirodžiusia informacija, galinčia rodyti galimą pinigų plovimo ar terorizmo finansavimo riziką. Kiekviena tokia informacija yra vertinama atskirai, siekiant objektyviai įvertinti kliento riziką. Draudikas nurodė, kad „savo veikloje vadovaujasi rizika grindžiamo požiūrio (angl. *risk-based approach*) principu, būtent atitiktį užtikrinanti institucija yra kompetentinga vertinti kliento riziką, remdamasi atlikta analize ir taikomomis atitinkamomis finansinio saugumo priemonėmis".

Remdamasis nurodytomis aplinkybėmis, draudikas pabrėžė, kad sprendimą Įstatymo 41 straipsnio pagrindu nutraukti Draudimo sutartis priėmė, vadovaudamasis teisiniu reglamentavimu, Inspektoriaus parengtais reglamentavimo praktikos apibendrinimais, sutampančiais su draudiko taikomais pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos vertinimo vidiniais procesais, ir nustatęs, kad pareiškėjo keliama pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizika draudikui yra nepriimtina.

Draudikas atkreipė dėmesį ir į tai, kad su pareiškėju Draudimo sutartys buvo sudarytos nuo 2012 m. ir iki draudimo įmonėje gautų duomenų apie pareiškėjo keliamos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos lygio pasikeitimą draudiko atliekama verslo santykių ir jų metu sudaromų sandorių analizė nesuteikė pagrindo spręsti, kad draudikui pareiškėjo keliama pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizika yra nepriimtina. Draudikas nurodė, kad šios aplinkybės patvirtina, jog laikotarpiu nuo Draudimo sutarčių sudarymo iki jų nutraukimo draudikas „nuosekliai vertino kliento riziką ir nepriėmė sprendimo vienašališkai ir nepagrįstai nutraukti esamų sutartinių santykių", sprendimas buvo priimtas tik draudikui teisinio reglamentavimo ir jo aiškinimo bei taikymo praktikos apibendrinimų pagrindu nustačius, jog draudikui pareiškėjo keliama pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizika yra nepriimtina.

Svarbu pažymėti, kad šalių ginčas kilo ne dėl to, ar pagal Įstatymo nuostatas ir jo išaiškinimo bei taikymo praktiką, taip pat draudiko taikomas vidines procedūras draudikui buvo pagrindas spręsti, jog dėl pasikeitusio pareiškėjo keliamos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos lygio jis negali taikyti finansinio saugumo priemonių platesne apimtimi ir dėl šių priežasčių spręsti, kad jam nurodyta pareiškėjo keliama rizika yra nepriimtina. Taip pat nėra šalių ginčo, ar draudiko atliktas pareiškėjo keliamos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos lygio vertinimas atitinka Įstatymo reglamentavimą ir jo aiškinimo bei taikymo praktiką, suformuotą Inspektoriaus parengtuose Pranešimuose Nr. 32 ir 35 bei draudikui privalomose Lenkijos finansų priežiūros institucijos parengtose Rekomendacijose.

[12] Reglamente taip pat nurodyta, kad, „siekiant padidinti kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu veiksmingumą, atitinkami Sąjungos teisės aktai, kai tikslinga, turėtų būti suderinti su 2012 m. vasario mėnesį Finansinių veiksmų darbo grupės patvirtintais Tarptautiniais kovos su pinigų plovimu, terorizmo ir ginklų platinimo finansavimu standartais."

Nagrinėjamu atveju šalių ginčas kilo dėl draudiko teisės taikyti Įstatymo nuostatas, pareiškėjui remiantis Bendrųjų sąlygų 27 straipsniu. Tačiau, kaip minėta, draudikas, priimdamas sprendimą nutraukti su pareiškėju sudarytas Draudimo sutartis, turėjo teisinį pagrindą remtis Įstatymu, o ne sutarčių nutraukimą reglamentuojančiais Lietuvos Respublikoje galiojančiais teisės aktais.

Pažymėtina, kad draudikas aplinkybes, jog sprendimas nutraukti su pareiškėju sudarytas Draudimo sutartis, atsižvelgiant į pareiškėjo (*duomenys neskelbtini*)[13], negalėjimą taikyti finansinio saugumo priemonių platesne apimtimi ir dėl šių priežasčių bei kliento specifikos, taip pat draudiko taikomų vidinių procedūrų[14], sprendžiant, kad pareiškėjo keliama pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizika draudikui yra nepriimtina, pagrindė Inspektoriaus Pranešimuose Nr. 31 ir 45 pateiktais teisinio reglamentavimo praktikos apibendrinimais bei Lenkijos finansų priežiūros institucijos parengtomis ir draudimo įmonėms privalomai taikomomis Rekomendacijomis.

Pareiškėjas tik nurodė, kad po draudiko prašomų duomenų (asmens tapatybės dokumento kopijos) pateikimo jo nebuvo prašoma patikslinti informaciją, užpildyti klausimynus ar suteikti kitus duomenis. Pareiškėjas pabrėžė, kad dėl jo, Draudimo sutarčių galiojimo metu (*duomenys neskelbtini*), teisinio statuso „(*duomenys neskelbtini*)". Pareiškėjas teigė, kad kompetentingos institucijos nebuvo pateikusios jokių pastabų dėl „deklaracijoje pateiktos informacijos" teisingumo.

Draudikas, pateikdamas atsikirtimus dėl pareiškėjo nurodytų aplinkybių ir siekdamas pagrįsti, kad pareiškėjo nurodyti duomenys negali nuginčyti draudiko gautos ir įvertintos informacijos pagrindu priimto sprendimo, jog Draudimo sutarčių galiojimo metu pasikeitusi pareiškėjo keliama pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizika draudikui yra nepriimtina, nurodė, kad pareiškėjo nurodyta „deklaracija laikytina nepakankama ir nebūtina, kadangi ji neatitinka patikimo ir nepriklausomo šaltinio apibrėžties ir negali būti vertinama kaip pakankama priemonė siekiant sumažinti riziką, susijusią su (*duomenys neskelbtini*), turinčioje didelę reikšmę, vertinant jo keliamą pinigų plovimo ir teroristų finansavimo riziką ir sprendžiant apie šios rizikos lygio pasikeitimą Draudimo sutarčių galiojimo metu.

Vertinant ginčo šalių nurodytas aplinkybes, pažymėtina, kad draudikas sprendimą nutraukti Draudimo sutartis pagrindė Inspektoriaus parengtais Įstatymo nuostatų taikymo praktikos apibendrinimais ir paaiškinimais apie draudimo įmonėje taikomas vidines procedūras, skirtas draudėjų keliamos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos lygiui vertinti. Draudikas taip pat nurodė ginčo aplinkybių vertinimui reikšmingus duomenis apie jo taikomą klientų verslo santykių ir jų metu sudaromų sandorių stebėseną, kurios intensyvumas atitinka rizikos vertinimu grindžiamą požiūrį, stebėsena vykdoma draudikui taikant Inspektoriaus parengtuose Įstatymo praktikos apibendrinimuose nurodytus kriterijus, atsižvelgiant į klientų savybes ir su jais susijusią riziką.

Apibendrinant ginčo šalių nurodytas aplinkybes ir vadovaujantis draudiko atsiliepime į pareiškėjo kreipimąsi ir 2025 m. balandžio 7 d. pateiktuose papildomuose paaiškinimuose nurodytais faktiniais duomenimis, darytina išvada, kad pareiškėjo draudikui keliamas reikalavimas palikti galioti Draudimo sutartis yra nepagrįstas.

2. *Dėl pareiškėjo reikalavimo atlyginti jo nurodytus nuostolius, kylant draudiko sutartinei civilinei atsakomybei, pagrįstumo*

Vertinant pareiškėjo draudikui keliamus reikalavimus „grąžinti visas pagal Draudimo sutartis sumokėtas draudimo įmokas ir 5 procentų metines palūkanas už sumokėtas metines įmokas", taip pat reikalavimą sumokėti „sumą, lygią prievolėms, kylančioms pagal Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymą, jei gyvybės draudimo sutartis yra nutraukiama anksčiau nei numatytas sutarties galiojimo laikotarpis", pažymėtina, kad pareiškėjo draudikui keliamų reikalavimų pagrįstumo vertinimas yra susijęs su nuostolių, kylant draudiko sutartinei civilinei atsakomybei, atlyginimo nagrinėjimu.

[13] Kuri, vadovaujantis teisiniu reglamentavimu, yra reikšmingai susijusi su pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizika ir aplinkybių apie tokios rizikos pasikeitimą vertinimu.
[14] Kurios, draudiko teigimu, yra grindžiamos Pranešime Nr. 45 pateiktais išaiškinimais apie būtinybę vertinti informaciją, reikšmingą galimam kliento keliamos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos lygio pasikeitimui.

CK 6.245 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad sutartinė civilinė atsakomybė atsiranda nevykdant ar netinkamai vykdant sutartį, kurios viena šalis turi teisę reikalauti atlyginti nuostolius ar netesybas, o kita privalo juos atlyginti. Kadangi CK 6.256 straipsnio 4 dalis nustato, kad verslininko sutartinė atsakomybė atsiranda be kaltės, todėl esant reikalavimui taikyti sutartinę civilinę atsakomybę, būtina nustatyti tris atsakomybės sąlygas: neteisėtus veiksmus (CK 6.246 straipsnis), žalą (CK 6.249 straipsnis) ir priežastinį ryšį tarp žalos ir neteisėtų veiksmų (CK 6.247 straipsnis). Nenustačius bent vienos iš šių civilinės atsakomybės sąlygų, sutartinė civilinė atsakomybė negalima.

Nagrinėjamu atveju pareiškėjas draudiko veiksmų neteisėtumą grindė aplinkybėmis, kad draudikas, pažeisdamas Bendrąsias sąlygas, nepagrįstai nutraukė Draudimo sutartis, pritaikydamas Įstatymo nuostatas. Tačiau, kaip minėta, nėra pagrindo sutikti su pareiškėjo nurodytomis aplinkybėmis, kad draudikas neturėjo teisinio pagrindo remtis Įstatymo nuostatomis, taip pat Lietuvos bankui pateikti įrodymai negali patvirtinti, kad draudikas nepagrįstai pritaikė Įstatymo 41 straipsnio nuostatas, priimdamas sprendimą nutraukti su pareiškėju sudarytas Draudimo sutartis.

Papildomai pažymėtina, kad draudikas Lietuvos bankui pateikė įrodymus, jog jis grąžino nepagrįstai už Draudimo sutarčių galiojimo laikotarpius reikalautas ir pareiškėjo sutuoktinės sumokėtas draudimo įmokas į banko sąskaitą, iš kurios šios įmokos buvo sumokėtos[15]. Taip pat draudikas pabrėžė, kad jam iš Draudimo sutarties Nr. „(*duomenys neskelbtini*)" kyla pareiga pareiškėjui išmokėti išperkamąją sumą, tačiau ši prievolė negali būti įgyvendinta dėl pareiškėjo nepateiktų išperkamajai sumai išmokėti būtinų ir pareiškėjui adresuotu 2024 m. spalio 17 d. raštu prašytų pateikti duomenų.

Įvertinus Draudimo sutarčių vykdymo aplinkybes ir įrodymus, pagrindžiančius Draudimo sutarčių nutraukimo teisėtumą, darytina išvada, kad nėra pagrindo vertinti, jog draudikas netinkamai vykdė Draudimo sutartis ir kad dėl draudiko veiksmų neteisėtumo pareiškėjas patyrė žalą.

Kaip buvo konstatuota pirmiau, sutartinei civilinei atsakomybei taikyti būtina nustatyti civilinės atsakomybės sąlygų visetą. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas yra nurodęs, kad jei ieškovas neįrodo sutarties neįvykdymo, jo įrodinėjami nuostoliai ir priežastinis ryšys yra tik tariami, objektyviai nesusiję su sutartimi, ir teismas savo procesiniame sprendime dėl jų gali nepasisakyti[16]. Vadinasi, nagrinėjamu atveju nenustačius draudiko neteisėtų veiksmų, kaip būtinosios civilinės atsakomybės taikymo sąlygos, kitos civilinės atsakomybės sąlygos (žala, priežastinis ryšys tarp žalos ir neteisėtų veiksmų) nenustatinėtinos.

Atsižvelgiant į tai i, remiantis Lietuvos bankui pateiktų įrodymų visumos vertinimu, darytina išvada, kad pareiškėjo draudikui keliami reikalavimai atlyginti nurodytus nuostolius arba palikti Draudimo sutartis galiojančiomis yra atmestini kaip nepagrįsti.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo" 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjo X. X. reikalavimus.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl tapataus ginčo dalyko kreiptis į teismą įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu. Ginčo šalys turi pareigą pranešti Lietuvos bankui, jeigu viena iš ginčo šalių pareiškia ieškinį bendrosios kompetencijos teismui prašydama nagrinėti tapatų ginčą iš esmės.

---

[15] Pareiškėjas kreipimesi į Lietuvos banką nurodė, kad draudimo įmokos buvo sumokėtos pareiškėjo sutuoktinės X. Y., ir pateikė 2024 m. gruodžio 8 d. ir 15 d. mokėjimo nurodymų, kuriuose nurodyti duomenys apie draudimo įmokų sumų iš šio asmens banko sąskaitos į draudiko banko sąskaitą sumokėjimą, kopijas.

[16] Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2010 m. kovo 16 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-107/2010.

Direktorius Arūnas Raišutis